

ת"פ 25692/05/16 - מדינת ישראל נגד א.ק.

בית משפט השלום ברחובות
ת"פ 25692-05-16 מדינת ישראל נ' ק'
לפני כבוד השופטת אושרית הובר היימן
מדינת ישראל המאשימה

נגד
הנאשם
א.ק.

גזר דין

מבוא

1. הנאשם הורשע, על יסוד הודאתו בכתב האישום המתוקן, בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה ממש- בן זוג, לפי סעיף 382(ג) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - "**חוק העונשין**").
2. בהתאם להסדר הטיעון נשלח הנאשם לתסקיר שירות המבחן ללא הסכמה של הצדדים לעניין העונש.
3. הנאשם והמתלוננת הינם בני זוג נשואים.
4. לפי המיוחס באישום המתוקן, ביום 07.05.2016 בשעה 04:32 או בסמוך לכך, התגלע ויכוח בין המתלוננת לנאשם, שהיה תחת השפעת אלכוהול. במהלך הוויכוח, ניגש הנאשם למתלוננת שהייתה שכובה באותה עת במיטה בחדר השינה ביחד עם ילדיה הקטינים ואמר לה שהבית שייך לו וכי הוא רוצה להוציא אותה מהבית. המתלוננת הזהירה את הנאשם לבל יתקרב לילדים כיוון שהיה תחת השפעת אלכוהול. מיד ובסמוך תקף הנאשם את המתלוננת בכך שאחז בידה של המתלוננת, משך אותה והפילה על הרצפה. בנסיבות המתוארות, יצאה המתלוננת מחדר השינה ונכנסה לחדר אחר בבית. או אז, דלק אחריה הנאשם ואמר לה "**אני חייב לפגוע בך**" ותקף אותה שוב בכך שניגש אליה ובידו האחת אחז בידה ובידו האחרת אחז בצווארה. המתלוננת התנגדה לאחיזתו בצווארה והנאשם הרפה מאחיזתו בצווארה, גרר את המתלוננת לסלון הבית, תקף אותה בכך שנתן לה מכת אגרוף בפניה והשליך אותה על הרצפה.
5. כתוצאה מתקיפתה של המתלוננת נגרמו לה חבלות בגופה: שריטה מעל בית החזה, נפיחות במצח בצד ימין וכן אדמומיות בזרועה השמאלית. במעשיו אלו תקף הנאשם את המתלוננת שלא כדין בניגוד להסכמתה וגרם לה לחבלות בגופה.

תסקירי שירות מבחן וחוות דעת הממונה על עבודות שירות

6. במהלך הדיונים בתיק הוגשו שלושה תסקירים בעניינו של הנאשם, כפי שיפורט להלן:

7. תסקיר ראשון, מיום 27.02.2017:

בתסקיר עמד שירות המבחן על נסיבותיו האישיות של הנאשם כדלקמן: הנאשם, בן 38, נשוי ואב לארבעה ילדים 10-1. הנאשם עלה לארץ בשנת 2012 ומתגורר עם אשתו בדירה שרכשו בא.א.א. הנאשם, בן למשפחה אשר עסקה בחקלאות, למד 3 שנים בביה"ס באתיופיה ושירת בצבא אתיופיה שבע שנים ועד לגיל 25. הנאשם התייתם מאביו כאשר היה בגיל שנה, אמו נשאה בשנית וכאשר היה בן 18 נפטרה אמו. לנאשם אחות למחצה מנישואי אמו המתגוררת באתיופיה. טרם נישואי הנאשם למתלוננת היה הנאשם נשוי באתיופיה למשך 4 שנים, מנישואים אלו אין לנאשם ילדים.

ביחס לעבירה נשוא תיק זה, התרשם שירות המבחן כי הנאשם מתקשה לזהות בעייתיות בהתנהגותו, נוטה לצמצם ביחס להתנהגות התוקפנית ולצריכת האלכוהול מצדו ונוטה להציג את אשתו כקפריזית ובעייתית. הנאשם הסביר את מעשיו על רקע קונפליקט בינו לבין אשתו שנבע מהתנגדותו של הנאשם להזמין שכן לאירוע שחגגו וזאת מאחר שהיה סבור, כי השכן מסכסך בין הנאשם לאשתו. עוד ציין הנאשם בפני קצינת המבחן, כי לאורך כל שנות נישואיהם היו בין בני הזוג מתחים ותיאר את אשתו כאשה נוקשה וביקורתית. עוד טען, כי אשתו נוקטת באלימות כלפיו וכי כל ערוצי התקשורת ביניהם חסומים.

משיחה שערך שירות המבחן עם המתלוננת עולה, כי הקשיים הזוגיים החלו עם עלייתם ארצה וכי הנאשם נהג לשתות אלכוהול הן כשהוא לבד והן בחוץ. המתלוננת טענה כי הנאשם נהג להפגין כלפיה אלימות תחת השפעת האלכוהול. עוד מסרה המתלוננת, כי הינה מעוניינת להתגרש מהנאשם וכי עודנה חוששת ממנו.

שירות המבחן ציין, כי מאבחון אשר בוצע ע"י מרכז הגמילה מאלכוהול עלה כי נאשם משתף פעולה ומגיע לשיחות וכי הוא מצוי במצב של חוסר אונים וגעגועים לילדיו.

כגורמי סיכון להישנות עבירות דומות בעתיד, ציין שירות המבחן את העובדה כי מדובר בנאשם אשר אינו שולט בשפה העברית, אינו מתמצא בחברה הישראלית, מתקשה להתמיד מבחינה תעסוקתית ומצוי בקשיים כלכליים וקיומיים. בנוסף, ציין קצין המבחן כי קיים דפוס של שימוש לרעה באלכוהול וכי המערכת הזוגית בין הנאשם למתלוננת מתוחה ומלווה במאבקי כוחות וקונפליקטים עד כדי רצון בת הזוג להתגרש.

כגורמי סיכוי לשיקום הנאשם, ציין שירות המבחן כי הנאשם בשנות השלושים לחייו, ללא עבר פלילי ונראה כי ההתמודדות עם המחירים הרבים אותם נאלץ לשלם, מעצרו, הרחקתו הממושכת מביתו וילדיו ופיטוריו מעבודה מהווה אירוע בעל אלמנט הרתעתי משמעותי.

שירות המבחן המליץ על העמדתו של הנאשם במבחן לתקופה של שנה, אשר במהלכם ימשיך הנאשם את הקשר מרכז הגמילה מאלכוהול וכן תיבדק אפשרות כי הנאשם ישולב במרכז למניעת אלימות. לצד זאת, המליץ שירות המבחן להטיל על הנאשם עונש מאסר על תנאי.

8. תסקיר שני מיום 29/06/2017:

בהמשך לדיון מיום 09.03.17 ובהתאם להחלטתי מאותו היום, נשלח הנאשם לתסקיר משלים.

בתסקיר נכתב, כי הנאשם החל באבחון פסיכו סוציאלי, בתאריך 23.01.17 במרכז לגמילה מאלכוהול, הכולל אבחון רפואי וסוציאלי. באבחון עלה, כי קיימת בעיית שתיה והוחלה על הפסקת השתייה באופן מוחלט. בשיחה עם הנאשם עלה, כי הבין שהשתייה הייתה גורם משמעותי להרחקה שלו מהבית. הנאשם שיתף, כי הוא נמנע מאלכוהול מאז שנעצר ושחרר לחלופת מעצר, וכי הוא מוכן להימנע משתיית אלכוהול, על מנת לשקם את היחסים ולחזור לחיק משפחתו. עוד צוין, כי שוחחו עם הנאשם על האפשרות של טיפול זוגי.

גורמי הטיפול התרשמו, כי הנאשם נמצא במצוקה רבה מעצם ההרחקה מילדיו.

צוין בתסקיר, כי הנאשם משתף פעולה באופן מלא, מגיע לשיבות פרטניות אחת לשבוע וטיפול קבוצתי ובו משולם בקבוצת רגישות תרבותית. כן, צוין כי הנאשם מתקשה למצוא עבודה קבועה מאז מעצרו ועובד באופן מזדמן בעבודות גינון. הנאשם הביע תקווה להמשיך את הזוגיות עם רעייתו.

כן, נכתב בתסקיר, כי בשיחות עם המתלוננת, עלה הקושי והגעגועים של הילדים והביעה נכונות שיפגשו ולעניין זה ניתנה החלטת בית המשפט המאפשרת קיום מפגשים בפיקוח. כן, עולה כי הביעה נכונות לחזרתו של הנאשם הביתה, במידה וחל שינוי בנושא צריכת האלכוהול על ידו.

בבחינת גורמי הסיכון, נכתב כי לראשונה בחייו של הנאשם הוגש כנגדו כתב אישום ונראה כי המחירים שנאלץ לשלם, מעצרו, הרחקתו הממושכת מביתו ופיטוריו מעבודתו, מהווים אירוע בעל אלמנט הרתעתי. הנאשם משתף פעולה עם גורמי הטיפול ורעייתו סלחנית יותר ומוכנה לחדש את הקשר.

כגורמי סיכון, צוינו מאפייני אישיותו של הנאשם, הקשיים הכלכליים וקשיי שפה ותרבות שחווה הנאשם. כן צוינו חומרת העבירה המיוחסת לו והמורכבות ביחסים עם בת הזוג.

סופו של דבר, ניתנה המלצת שירות המבחן להמשך מעורבות טיפולית וצו מבחן לשנה. הומלץ להימנע מעונש מוחשי של מאסר בפועל או של עבודות שירות או של"צ, ולהסתפק בהטלת עונש מאסר מותנה מרתיע. כן, הומלץ להימנע מרכיב ענישה כספי.

9. תסקיר שלישי מיום 31/08/2017:

בדיון שהתקיים ביום 06.07.17 ומנימוקי החלטתי מאותו היום, הוריתי כי הנאשם ישלח לתסקיר משלים נוסף, בד בבד עם קבלת חוות דעת ממונה על עבודות שירות.

בתסקיר המשלים ובהמשך להחלטתי מיום 06.07.2017 ציין קצין המבחן, כי הנאשם ממשיך את הקשר עם מרכז הגמילה מאלכוהול ומשתף פעולה עם גורמי הטיפול, אולם ועל פי התרשמות גורמי הטיפול, התמשכות ההליך המשפטי ותקופות הניסיון הממושכות מתסכלות את הנאשם ועלולות להוות גורם סיכון לחזרה לדפוסים בעיתים.

עם זאת, למרות הקשיים משתף הנאשם פעולה לאורך כל הדרך, התייצב לכל המפגשים שנקבעו עמו, נמצא בקשר עם מרכז הגמילה מאלכוהול מאז 26/01/2017, נמנע מצריכת אלכוהול ומצוי בהתערבות פרטנית וקבוצתית.

גורמי הסיכון והסיכוי שצוינו בתסקיר הקודם נותרו בעינם, כמו גם המלצת שירות המבחן לשאלת העונש.

טיעוני הצדדים לעונש:

10. טיעוני ב"כ המאשימה:

בטיעוניה לעונש הדגישה באת כח התביעה את חומרת העבירה אותה ביצע הנאשם, התנהגות אלימה כנגד בת זוג בתוך ביתה-מבצרה, ע"י האדם שאמור להיות האדם הקרוב אליה ביותר.

באת כח התביעה טענה כי במקרה זה ונוכח הנסיבות של ביצוע העבירה מתחם העונש ההולם נע בין 10 ל-24 חודשי מאסר לצד ענישה נלווית. בהקשר זה, ציינה כי הנאשם אמנם נעדר עבר פלילי אך לא ניתן להתעלם מהעובדה שהוא נמצא בישראל משנת 2012 ומכאן שאין כל אינדיקציה לגבי עברו הפלילי קודם לכן. בנסיבות אלו, עתרה תחילה ב"כ המאשימה לגזור על הנאשם עונש מאסר בפועל למשך 12 חודשים, מאסר על תנאי בגין כל עבירות אלימות, קנס ופיצוי למתלוננת.

בדיון שנערך לפני היום, לאחר קבלת התסקיר השלישי, ונוכח העולה ממנו - התמדת הנאשם בהליך הטיפול וסיכוי לשיקום מערכת היחסים הזוגית בין הנאשם למתלוננת, כמו גם נסיבותיו הכלכליות של הנאשם, חזרה בה ב"כ המאשימה מעתירתה, וחלף זאת עתרה להטלת מאסר בן 4 חודשים, שיכול וירוצה בדרך של עבודות שירות, וכן מאסר מותנה, בלבד.

11. טיעוני ב"כ הנאשם:

ב"כ הנאשם, עתר כי בית המשפט יאמץ את המלצות שירות המבחן.

נטען, כי חרף חומרת העבירה, יש להתחשב בכך שמדובר באירוע ספונטני ולא מתוכנן אשר מבוסס על מערכת יחסית זוגית רעועה.

ב"כ הנאשם תיאר את נסיבותיו של הנאשם, שהינו בן 38, יליד אתיופיה, התחתן פעמיים, בראשונה, בגיל 15 כמנהג המקום והתגרש לאחר 4 שנים, ובשנייה עם המתלוננת. לנאשם נסיבות חיים קשות ומורכבות והוא חווה קושי תרבותי ושפתי שמקשה עליו מאוד בתפקודו היום-יומי.

הודגש, ע"י הסניגור, כי הנאשם משתף פעולה באופן מלא עם גורמי הטיפול, חדל מצריכת אלכוהול והשתלב בהליך טיפולי, לרבות במרכז לגמילה מאלכוהול.

כמו כן, הנאשם הודה במיוחס לו, נטל אחריות וחסך שיפוטי יקר.

לטענת ב"כ הנאשם, הטלת עונש מאסר, ולו בדרך של עבודות שירות תפגע בשיקומו של הנאשם,

שכן תימנע ממנו האפשרות להתפרנס והדבר יוסיף על המתח הקיים בין בני הזוג.

12. הנאשם בדברו האחרון מסר כי הוא מצטער על כל מה שעשה וכי למד מכך רבות. עוד הדגיש כי חשוב לו לחזור למשפחתו ועל כן מקבל כל עונש שיקבע בית המשפט.

דין והכרעה

13. לשם קביעת עונשו של הנאשם, על בית המשפט להתחשב בעקרון המנחה בענישה, שהינו עקרון ההלימה, כלומר, קיום יחס הולם בין חומרת העבירות בנסיבותיהן ומידת אשמו של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו.

בקביעת מתחם העונש ההולם יש להתחשב בשלושה פרמטרים - האחד, **הערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירה ומידת הפגיעה בהם, השני, מדיניות הענישה הנהוגה, והשלישי, הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.**

פגיעה בערכים המוגנים:

14. במעשיו, פגע הנאשם, בערכים המוגנים של שלמות גופו ושלוות נפשו של אדם בתוך ביתו ושימור התא המשפחתי מפני פגיעה פיזית ומילולית. ר' לענין זה ע"פ 6758/07 פלוני נ' **מדינת ישראל**:

"מעשי אלימות בתוך המשפחה נתפסים כבעלי חומרה מיוחדת במערכת האיסורים הפליליים העוסקים בעבירות אלימות. הציפייה האנושית הטבעית הינה כי בתוך משפחה ישררו יחסי אהבה, הרמוניה, וכבוד הדדי. הפרתה של ציפייה זו הופכת את השימוש באלימות במשפחה לתופעה העומדת בניגוד עמוק לחוש הצדק האנושי".

15. מדיניות הענישה הראויה בעבירות אלו מתחשבת בצורך במאבק בתופעה של אלימות בכלל, ובאלימות במשפחה בפרט, לשם הוקעת מעשים אלו. בתי המשפט קבעו לא אחת כי הם מצווים לשרש את תופעת האלימות בתוככי המשפחה, שהפכה למרבה הצער, לחזון נפרץ, ועל כן, גילויי אלימות בתוך המשפחה מחייבים ענישה מחמירה - ר' ע"פ 11917/04 ו-ע"פ 498/05 **נורדיצקי נ' מדינת ישראל** (19.5.05):

"בתי המשפט חזרו לא אחת על הצורך להוקיע את מעשי האלימות ולשרש תופעות אלה ממחוזותינו. אין חמור מכך שאישה לא תהא מוגנת בביתה שאמור להיות מבצרה. העונש מטרתו להוקיע את המעשה וגם להרתיע עבריינים בכוח".

16. מידת הפגיעה בערכים המוגנים, נעוצות בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה. במקרה דנן, הנאשם ביצע את העבירה כלפי אשתו, בשעה 04:30 לפנות בוקר, בזמן ששכבה במיטה עם ילדיהם וכי בעקבות ויכוח וכאשר היה תחת השפעת אלכוהול תקף אותה בכך שמשך אותה והפילה לרצפה, בהמשך וכאשר יצאה המתלוננת מחדר השינה אחז בה שוב הנאשם בצווארה וגרר אותה לסלון, תוך שהיא מתנגדת, הכה בפניה במכת אגרוף והשליכה על הרצפה. במעשיו אלו, פגע הנאשם בגופה ובטחונה של המתלוננת וכן בהגנה על שלמות התא המשפחתי, בד' אמות, תוך הפרת האמון הבסיסי הנלווה לתקיפה בין בני זוג, במקום שאמור להיות הבטוח ביותר עבורה.

17. לאחר שבחנתי את נסיבות המקרה, אני קובעת כי מידת הפגיעה של הנאשם בערכים המוגנים הינה ברף בינוני עד גבוה, בשים לב - מחד לנסיבות העבירה כפי שפורטו לעיל, ומאידך - לעובדה שעסקינן באירוע חד פעמי ובלתי מתוכנן וכן בשים לב לאופיין של החבלות, אשר אינן מהקשות ולענין זה אין אינדיקציה כי המתלוננת נדרשה לטיפול רפואי.

18. בחינת מדיניות הענישה הנוהגת בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש כלפי בן זוג, מעלה כי מתחם העונש ההולם למקרים דומים הינו במנעד רחב, שכן בעבירות אלימות בין בני זוג אין דומה מקרה אחד לאחר. הצדדים הציגו לפניי פסיקה, אשר מציגה - מטבע הדברים - את קצוות הקשת. מצאתי כי חלקם של פסקי הדין שהוצגו לעיוני, אינם מתאימים לצורך שקילת העונש במקרה דנן, בין מבחינת נסיבות העבירה ובין מבחינת נסיבות שאינן קשורות בה.

לאחר שסקרתי בהרחבה את הפסיקה הרלוונטית, אני קובעת כי מתחם הענישה בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש בבן זוג, נע בין מאסר על תנאי לבין מאסר בפועל בן 12 חודשים בצירוף עונשים נלווים (ר' למשל, רע"פ 1805/11 **שמחייב נ' מדינת ישראל** (7.3.11), רע"פ 1805/11 **אהרון נ' מדינת ישראל** (27.3.06), ת"פ (י-ם) 26689-10-15 **מדינת ישראל נ' פלוני** (18.4.16), ת"פ (רמ') 1916-01-15 **מדינת ישראל נ' פלוני** (17.4.16), ת"פ (י-ם) 47798-03-13 **מדינת ישראל נ' פלוני** (29.6.14) - , ת"פ (שלום-י-

מ- (42845-04-14 מדינת ישראל נ' פלוני (10.4.16), ת"פ (שלום-ראשל"צ) 4018/09 מדינת ישראל נ' א.א. (10.10.13).

19. נסיבות שאינן קשורות בעבירה:

הנאשם נעדר עבר פלילי והוא נעצר לראשונה בתיק דנן; הנאשם נטל אחריות לביצוע העבירה והודה במיוחס לו ואף הביע חרטה, יותר מפעם אחת באוזני בית המשפט; הנאשם משולב בטיפול במרכז הגמילה לאלכוהול, משתף פעולה באופן מלא עם שירות המבחן ומשתתף בהליך טיפול פרטני וקבוצתי תוך חדילה מצריכת אלכוהול, כליל.

הנאשם היה במעצר בית ממושך, ולא הפר את התנאים המגבילים;

זאת ועוד, מן התסקירים שהוגשו בעניינו של הנאשם, ניתן ללמוד על נסיבות חייו המורכבות. הנאשם שעלה מאתיופיה, חווה במהלך חייו חווה קשיי שפה וקשיים תרבותיים וכן חווה משבר בעטיה של פטירת שני הוריו. הנאשם הינו נשוי למתלוננת ולהם 4 ילדים משותפים, בגילאי 1-10. הנאשם מצוי במצב כלכלי קשה וחסר יציבות תעסוקתית.

חרף המורכבות והקשיים שבמערכת היחסים בין הנאשם למתלוננת, הביעו שני הצדדים רצון לשקם את הזוגיות ולאפשר חזרתו של הנאשם לגור בבית. גם ילדיו של הנאשם מביעים געגוע ורצון לראותו.

ככלל, ניכר כי הנאשם הפנים את חומרת מעשיו, מצר על כך ואף עלה על דרך חיובית לשיקום חייו. נראה כי ההליך הפלילי שהתנהל נגד הנאשם היווה עבורו גורם הרתעה משמעותי; הנאשם השתלב בהליך טיפול במסגרת שירות המבחן, הן באופן קבוצתי והם באופן פרטני, שיתף פעולה באופן מלא, הגיע למפגשים בעקביות, וכעולה מתסקירי שירות המבחן ניכר שינוי הדרגתי אך משמעותי ביותר, כתוצאה מהליכי הטיפול.

20. לאחר ששקלתי את כלל הנסיבות, אני מתרשמת כי הנאשם קיבל על עצמו בשתי ידיים ובנפש חפצה את ההליך הטיפולי, כי הוא מתמיד בו ומבקש לעבור הליך גמילה, להתפרנס בכבוד ולשוב לחיי משפחה תקינים. משמעותית ביותר בעיני, קיומה של אפשרות השיקום - הן של הנאשם כפרט והן של יחסי הנאשם עם רעייתו וילדיו הקטינים. מנימוקים אלו, נחה דעתי כי יש להימנע מהטלת מאסר בכליאה ממשית, שכן זה עלול לגדוע את שיקומו ולפגוע בהליך הטיפולי. יחד עם זאת, אני סבורה כי אין להסתפק בענישה צופה פני עתיד בלבד, וזאת כדי להעביר מסר ברור וחד משמעי לנאשם, בדבר החומרה הגלומה במעשיו ולהרתיעו מלחזור עליהם. בקביעת העונש התחשבתי גם בטענות ב"כ הנאשם כי תקופה ממושכת של ריצוי עבודות שירות, תקשה על הנאשם להתפרנס ולפרנס את רעייתו וילדיו הקטינים, ותפגע בסיכויי שיקומו.

21. סוף דבר:

נוכח כל הטעמים המפורטים לעיל, החלטתי לגזור על הנאשם את העונשים שלהלן:

א. 3 חודשי מאסר בפועל אשר ירצו בדרך של עבודות שירות. הנאשם יתייצב לביצוע העבודות, בהתאם לחוות דעת הממונה על עבודות שירות שהוגשה ביום 15.08.17 לתיק בית המשפט.

הממונה על עבירות שירות נדרש לאפשר לנאשם להתייצב לפגישות טיפוליות, ככל שידרש לעשות כן.

ב. 6 חודשי מאסר על תנאי, והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור בתוך שלוש שנים מהיום כל עבירת אלימות נגד הגוף, לרבות ניסיון.

ג. הנאשם יעמוד בפיקוח של קצין מבחן, כאמור בפקודת המבחן [נוסח חדש], התשכ"ט-1969, לתקופה של 12 חודשים, שתחילתה היום, ויפעל בהתאם לתוכנית הטיפולית, להנחיות ולפיקוח שירות המבחן וגורמי הטיפול מטעמו.

הנאשם מוזהר על-ידי בית-המשפט כי אם לא ימלא אחר צו המבחן מכל בחינה שהיא או יעבור עבירה נוספת בתקופת המבחן, בית-המשפט רשאי לגזור את עונשו מחדש.

זכות להגשת ערעור בבית המשפט המחוזי מרכז-לוד בתוך 45 ימים.

ניתן היום, ט"ז אלול תשע"ז, 07 ספטמבר 2017, בהעדר הצדדים.